

Przedmiotowy System Oceniania (PSO) z fizyki w Szkole Podstawowej nr 47 we Wrocławiu

1. Postanowienia ogólne

1. Oceny są dokumentowane w dzienniku elektronicznym⁽¹⁾
2. W ciągu semestru uczeń/uczenica powinien/powinna otrzymać co najmniej trzy oceny cząstkowe.⁽²⁾
3. Skala ocen⁽³⁾ pozytywnych zawiera kolejno oceny: dopuszczający (dop, 2), dostateczny (dst, 3), dobry (db, 4), bardzo dobry (bdb, 5), celujący (cel, 6) z ewentualnymi modyfikacjami w postaci dopisku „+” lub „-”.⁽⁴⁾ Oceną negatywną jest niedostateczny (ndst, 1) oraz ndst+ (czyli 1+).

Tabela 1.

Wagi poszczególnych form pracy ucznia

forma pracy	przypisana waga [†]
osiągnięcia w konkursach	5
sprawdzian	4
kartkówka	3
odpowiedź ustna	3
aktywność podczas lekcji	1
notatka/zeszyt	2
praca/projekt długoterminowy	4
karty pracy, praca dodatkowa	2

[†] porównaj: statut § 51 pkt 8

4. Formami pracy podlegającymi ocenie na tzw. oceny cząstkowe, są:⁽⁵⁾
 - (a) prace pisemne, tj.: sprawdziany i kartkówki
 - (b) indywidualna odpowiedź ustna,
 - (c) aktywność na zajęciach,
 - (d) praca/projekt długoterminowy,
 - (e) pozostałe, m.in.: udział w konkursach, sporządzanie notatki, praca na lekcji (karty pracy), itp.
5. Ocenianie odbywa się w systemie wagowym, tj. każdej z powyższych form pracy przypisana jest wartość liczbową oznaczająca jej istotność, tzw. *waga*. Wszystkie wagi ocen zebrano w tab. 1.
6. Ocenę klasyfikacyjną wyznacza się jako zaokrągloną średnią ważoną ocen cząstkowych. Jest to suma iloczynów wartości uzyskanych ocen cząstkowych i ich wag, podzielona przez sumę wag wszystkich uzyskanych ocen, tj.

$$X_{sr} = \frac{w_1 \cdot X_1 + w_2 \cdot X_2 + \dots + w_n \cdot X_n}{w_1 + w_2 + \dots + w_n},$$

$X_1, X_2, \dots, X_n$ to wartości kolejnych ocen, a $w_1, w_2, \dots, w_n$ to odpowiadające im wagi.⁽⁶⁾ Zakresy wartości dla średniej ważonych i odpowiadające im oceny zebrano w tab. 2.

7. W przypadku półrocznej oceny klasyfikacyjnej ocenami cząstkowymi są oceny uzyskane w danym półroczu, a w przypadku rocznej oceny klasyfikacyjnej, oceny z całego roku nauki, tj. zarówno z pierwszego jak i z drugiego półroczu.⁽⁷⁾
8. Nauczyciel informuje ucznia oraz rodziców/prawnych opiekunów o przewidywanej rocznej ocenie niedostatecznej:
 - poprzez informację pisemną wysłaną przez dziennik elektroniczny,
 - w terminie na miesiąc przed planowanym klasyfikacyjnym zebraniem Rady Pedagogicznej.

Formą poprawy jest ponowne przystąpienie do niektórych lub wszystkich sprawdzianów i/lub kartkówek i uzyskanie z nich pozytywnych ocen umożliwiających spełnienie warunku klasyfikacji (średnia ważona ocen co najmniej 1,90). Terminy popraw ustala nauczyciel. Każdy sprawdzian/kartkówkę można poprawiać tylko raz.

9. Nauczyciel informuje ucznia oraz rodziców/prawnych opiekunów o przewidywanej rocznej ocenie:

- poprzez dokonanie wpisów w dzienniku elektronicznym,
- w terminie na dwa tygodnie przed planowanym klasyfikacyjnym zebraniem Rady Pedagogicznej.

Tabela 2.

Zakresy wartości dla średniej ważonych stosowane przy wyznaczeniu ocen klasyfikacyjnych: śródrocznej i rocznej

ocena słownie	ocena numerycznie	zakres wartości średniej ważonej ocen ^{†,‡}
celujący (cel)	6	5,40 – 6,00
bardzo dobry (bdb)	5	4,65 – 5,39
dobry (db)	4	3,65 – 4,64
dostateczny (dst)	3	2,65 – 3,64
dopuszczający (dop)	2	1,90 – 2,64
niedostateczny (ndst)	1	1,00 – 1,89

[†] porównaj: statut § 51 pkt 10

[‡] przyjęto zaokrąglenie średniej ważonej do dwóch miejsc po przecinku (trzech cyfr znaczących) zgodnie ze standardowymi regułami zaokrągleń

2. Notatka i zeszyt

1. Uczeń/uczenica jest zobowiązany/zobowiązana do prowadzenia zeszytu i sporządzania notatki podczas lekcji. Tyczy się to także, w miarę możliwości manualnych ucznia/uczenicy, rysunków.⁽⁸⁾ Treści których zanotowanie jest obowiązkowe ustala nauczyciel przy czym obowiązuje domyślna reguła “co na tablicy to w zeszycie”.
2. W przypadku nieobecności na lekcji notatkę należy jak najszybciej uzupełnić.⁽⁹⁾
3. W przypadku braku zeszytu na lekcji należy notować na osobnej kartce. Po lekcjach należy notatkę umieścić we właściwym zeszycie lub przepisać. Nie ma potrzeby zgłaszania nieprzygotowania.
4. Notatka ucznia może podlegać ocenie na każdych zajęciach. Brak notatki lub notatka ewidentnie niekompletna skutkują oceną niedostateczną. Ocena z notatki nie podlega poprawie (oceniana jest nie tyle notatka co jej sporządzanie jako praca na lekcji).

3. Indywidualna odpowiedź ustna

1. Podczas odpowiedzi ustnej ocenie podlegają:⁽¹⁰⁾
 - (a) poprawność merytoryczna odpowiedzi (czy jest ona bezbłędna? jak istotne są popełnione błędy?),
 - (b) zakres zaprezentowanej wiedzy (czy zagadnienie zostało omówione wyczerpująco czy tylko pobieżnie?)
 - (c) samodzielność (czy uczeń/uczenica odpowiada bez pomocy nauczyciela? czy potrzebne są podpowiedzi lub pytania pomocnicze?),

⁽¹⁾ porównaj: statut § 57 pkt 7

⁽²⁾ wymóg statutowy, patrz: statut § 51 pkt 1 ppkt 3

⁽³⁾ porównaj: statut § 149 pkt 1–3

⁽⁴⁾ odpowiednie wartości liczbowe przypisane tym ocenom ustala administrator szkolnego dziennika elektronicznego

⁽⁵⁾ porównaj: statut § 47 pkt 6 oraz § 53 pkt 1

⁽⁶⁾ Można też policzyć zwykłą średnią arytmetyczną, przy czym ocenę z wagą 2 traktujemy jako dwie takie oceny, z wagą 3 jako trzy takie oceny, itd.

⁽⁷⁾ porównaj, statut: § 51 pkt 10

⁽⁸⁾ porównaj: statut § 47 pkt 6 ppkt 3 oraz § 53 pkt 11

⁽⁹⁾ porównaj: statut § 54 pkt 6

⁽¹⁰⁾ porównaj: statut § 54 pkt 4

- (d) użycie prawidłowego języka, adekwatnego do danego zagadnienia, a także ogólna poprawność językowa,
- (e) elementarne umiejętności matematyczne konieczne do pracy ze wzorami występującymi na lekcjach fizyki,
- (f) znajomość elementarnych, ogólnych pojęć z zakresu fizyki: definicji poznanych wielkości fizycznych oraz jednostek, przedrostków jednostek oraz umiejętności przeliczania jednostek.
- Odpowiedź bezbłędna, wyczerpująca, samodzielna oraz poprawna językowo jest oceniana na ocenę celującą. Wszelkie odchylenia od powyższych wytycznych skutkują odpowiednim obniżeniem się oceny.
- Nieudzielenie odpowiedzi pomimo pomocy nauczyciela lub odmowa odpowiedzi skutkują oceną ndst.
 - Nie każda odpowiedź ustna ucznia/uczenicy musi być oceniana jako indywidualna odpowiedź ustna. Uczeń/uczenica jest informowany/informowana, że odpowiada na ocenę.
 - Indywidualna odpowiedź ustna nie podlega poprawie.

4. Aktywność na zajęciach

- Aktywność na zajęciach jest oceniana przy pomocy plusów i minusów. Plusy uczniów otrzymuje za:
 - + poprawne, krótkie odpowiedzi,
 - + trafne uzupełnienia wypowiedzi innych,
 - + aktywność podczas pracy zespołowej.
 Natomiast za:
 - nieznanie podstawowych praw i reguł, jednostek oraz ich przedrostków, duże błędy szczególnie logiczne
 - niezdolność do powtórzenia treści omawianych przed chwilą (brak uwagi),
 uczeń otrzymuje minusy.
- Plusy i minusy są przekształcane na oceny w następujący sposób:
 - w pierwszej kolejności plusy i minusy kasują się nawzajem – jeden plus kasuje jeden minus,
 - następnie plusy i minusy są przekształcane na oceny wg reguł z tab. 3

Plusy/minusy które pozostały liczbą się przy następnym przekształcaniu.

- O momencie przekształcania plusów i minusów na ocenę decyduje nauczyciel (może to być np. pod koniec miesiąca) przy czym musi mieć on miejsce co najmniej raz, pod koniec półrocza.
- Oceny z aktywności nie podlegają poprawie.

Tabela 3.

Reguły przekształcania plusów/minusów na oceny bieżące z aktywności

plusy/minusy	ocena	czy zawsze?
+++ +++	6	zawsze
+++ ++	5	na życzenie ucznia [†]
+++ +	4	na życzenie ucznia [†]
+++	3	na życzenie ucznia [†]
++	3	na życzenie ucznia [†]
– – –	1	zawsze

[†] zapobiegamy sytuacji w której pozytywna ocena z aktywności obniżałaby średnią ocen

Tabela 4.

Progi procentowe stosowane przy ocenianiu sprawdzianów uczniów[†]

ocena	próg procentowy (krótka skala)*	próg procentowy (długa skala)**
cel	6	100 %
6-		98 %
5+		96 %
bdb	5	92 %
5-		90 %
4+		85 %
db	4	75 %
4-		70 %
3+		65 %
dst	3	55 %
3-		50 %
2+		45 %
dop	2	35 %
2-		30 %
1+		25 %
1	brak	brak

[†] porównaj: statut § 51 pkt 9a

* skala stosowana w przypadku małego zakresu punktacji, np. kartkówki, krótkie testy

** skala będąca rozszerzeniem skali z § 51 pkt 9a stosowana w przypadku dużego zakresu punktacji, np. na sprawdzianie

5. Sprawdziany i kartkówki

- Sprawdzian jest formą pracy pisemnej:⁽¹⁾
 - trwa całą godziną lekcyjną,
 - obejmującą większą partię materiału (co najmniej jeden dział programowy),
 - zawierającą zadania uwzględniające wszystkie poziomy wymagania,
 - jest zawsze zapowiedziany przez nauczyciela z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem poprzez wpis w dzienniku elektronicznym,
 - jest poprzedzony lekcją powtórzeniową.
- Kartkówka jest formą pracy pisemnej:⁽²⁾
 - która nie musi być zapowiedziana,
 - obejmującą mniejszą partię materiału (do trzech ostatnich zrealizowanych tematów),
 - trwa maksymalnie 20 minut,
 - nie podlegają poprawie, chyba, że nauczyciel zadecyduje inaczej.
- Prace pisemne są oceniane wg skali punktowej, która następnie jest przeliczana na skalę procentową. Na podstawie skali procentowej przypisywana jest ocena do dziennika wg reguły osiągnięcia lub przekroczenia odpowiedniego progu procentowego.⁽³⁾ Progi procentowe zebrano w tab. 4.
- Sposób oceniania kartkówki określa nauczyciel. Domyślnie jest to skala punktowa z tab. 4
- Uczeń ma prawo do jednorazowej poprawy sprawdzianu w terminie do dwóch tygodni od rozdania prac, przy czym termin ten może być krótszy, gdy przed jego upływem odbywa się klasyfikacyjne zebranie Rady Pedagogicznej⁽⁴⁾. Jeżeli ocena uzyskana z poprawy jest wyższa od uzyskanej poprzednio wpisuje się ją do dziennika elektronicznego obok poprzedniej oceny⁽⁵⁾. Do obliczania średniej ważonej uwzględnia się ocenę z poprawy.

⁽¹⁾ porównaj: statut § 54 pkt 2 ppkt 1–6

⁽²⁾ patrz: statut § 54 pkt 3

⁽³⁾ porównaj: statut § 54 pkt 2 ppkt 8

⁽⁴⁾ porównaj: statut § 54 pkt 2 ppkt 9

⁽⁵⁾ porównaj: statut § 54 pkt 2 ppkt 12

⁽¹⁾ porównaj: statut § 54 pkt 2 ppkt 10, przy czym statut rozróżnia terminy "do 1 tygodnia" i "powyżej 2 tygodni". O przypadku "od 1 tygodnia do 2 tygodni" milczy

6. Nieobecność na sprawdzianie ⁽¹⁾:

do dwóch tygodni nakłada na ucznia obowiązek przystąpienia do sprawdzianu w terminie jednego tygodnia od dnia powrotu do szkoły. Uczeń powinien przystąpić do sprawdzianu na najbliższych godzinach dostępności nauczyciela lub w innym specjalnie wskazanym terminie,

powyżej dwóch tygodni nakłada na ucznia obowiązek przystąpienia do sprawdzianu w terminie ustalonym przez nauczyciela w porozumieniu z uczniem.

7. Stwierdzenie niesamodzielności podczas pracy na sprawdzianie/kartkówce lub korzystania z niedozwolonych form pomocy skutkuje przerwaniem pracy i natychmiastową oceną niedostateczną. Uczeń może tę ocenę poprawiać.

6. Prace długoterminowe: prezentacje oraz projekty DIY

1. Prezentacje oraz projekty DIY (ang. *do it yourself* – zrób to sam) są dobrowolne i nieobowiązkowe.
2. Prezentacje są formą pracy ucznia/uczennicy polegającą na opracowaniu danego zagadnienia i zaprezentowaniu go przed klasą (np. w formie prezentacji multimedialnej, maks. 15 min.). Forma i zakres zagadnień poruszanych w prezentacji ustalana jest każdorazowo przez nauczyciela.
3. W przypadku prezentacji ocenie podlega:
 - (a) wszystko to co podczas odpowiedzi ustnej,
 - (b) wykonanie prezentacji multimedialnej (estetyka, czytelność, poprawność merytoryczna, umieszczanie niepotrzebnych informacji, nadmiar tekstu, zaznaczanie cytowań i źródeł),
 - (c) sam przebieg prezentacji przed klasą (płynność wypowiedzi, gospodarowanie czasem, itp.).

4. Projekt DIY obejmuje wykonanie pracy manualnej, np. skonstruowanie jakiegoś prostego urządzenia. Konkretny warunki wykonania projektu oraz jego oceniania ustalane są każdorazowo przez nauczyciela.
5. Prezentacje i projekty DIY (oraz ewentualnie inne formy pracy ucznia/uczennicy) których tematyka lub forma nie zostały przed wykonaniem uzgodnione z nauczycielem nie podlegają ocenie.
6. Oceny z prezentacji i projektów DIY nie podlegają poprawie.

7. Nieprzygotowanie do lekcji

1. Uczeń/uczennica ma prawo zgłosić nieprzygotowanie do lekcji dwa razy w ciągu semestru bez ponoszenia konsekwencji.⁽²⁾
2. Nieprzygotowanie zgłoszone musi być podczas czytania listy obecności. Osoby spóźnione na zajęcia zgłaszają nieprzygotowanie podczas wejścia do sali lekcyjnej.
3. Uczeń/uczennica jest zobowiązany/zobowiązana do samodzielnego pilnowania swojego limitu nieprzygotowań. Zgłoszenie nieprzygotowania pomimo wyczerpanego limitu skutkuje uzyskaniem oceny ndst (z wagą taką, jak za odpowiedź ustną).
4. Zgłoszone nieprzygotowanie powoduje zwolnienie ucznia z:
 - (a) obowiązku odpowiedzi ustnej,
 - (b) pisania niezapowiedzianej kartkówki.
5. Zgłoszone nieprzygotowanie nie powoduje zwolnienia z:
 - (a) obowiązku pisania zapowiedzianej kartkówki lub sprawdzianu,
 - (b) przedstawienia wcześniej umówionej prezentacji,
 - (c) sporządzania notatki podczas lekcji,
 - (d) uważania na lekcji.

⁽²⁾ porównaj: statut § 57 pkt 4